



Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

## Identificació de l'assignatura

Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Crèdits	1.2 presencials (30 hores) 3.8 no presencials (95 hores) 5 totals (125 hores).
Grup	Grup 1, 2S(Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Castellà

## Professors

Professors	Horari d'atenció alumnat					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Maria José Mulet Gutiérrez <a href="mailto:mj.mulet@uib.es">mj.mulet@uib.es</a>	11:00h	12:00h	Dimecres	13/02/2014	31/07/2014	BB06

## Titulacions on s'imparteix l'assignatura

Titulació	Caràcter	Curs	Estudis
Màster Universitari de Patrimoni Cultural: Investigació i Gestió	Postgrau		Postgrau

## Contextualització

La finalitat de l'assignatura és oferir a l'alumnat competències especialitzades sobre gestió del patrimoni fotogràfic. Per tant, aprendre a identificar el material (imatges i accessoris), donar pautes per aprendre a investigar amb el mateix, aportar coneixements per a la seva catalogació, dotar d'eines per a la seva gestió i facilitar propostes de difusió.

## Requisits

No hi ha requisits especials.

## Competències

- L'assoliment de les competències genèriques garanteix la consecució dels objectius generals del Màster en Patrimoni cultural: investigació i gestió. És a dir:

1. Formar especialistes en el marc de la conservació integrada del patrimoni cultural.
2. Aprofundir en el coneixement i estudi del patrimoni cultural.
3. Donar resposta a la demanda laboral en termes de patrimoni cultural.
4. Formar competències aplicables a la tutela del patrimoni cultural.
5. Establir vincles entre el patrimoni cultural i els models específics de desenvolupament del turisme cultural.





Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

6. Analitzar i comprendre la relació entre el patrimoni cultural i el desenvolupament local.

És un màster organitzat pel Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts per a la formació de professionals especialitzats en investigació i gestió del patrimoni. La seva finalitat és dotar l'alumne d'instruments, tècniques, coneixements i habilitats que valorin el patrimoni com a factor de desenvolupament local i aposta social prioritària.

- L'assoliment de les competències específiques garanteix la superació de l'assignatura i la idoneïtat per realitzar tasques de conservació i gestió del patrimoni en imatge.

### Específiques

1. CG 1. Compromís de tutela i respecte de la cultura i de les seves manifestacions materials i immaterials
- CG 2. Capacitat d'analitzar, relacionar, interpretar i sintetitzar informació
- CG 3. Habilitat per a transmetre els coneixements adquirits
- CG 4. Capacitat d'elaborar projectes i activitats
- CG 5. Habilitat per a utilitzar eines i tecnologies
- CG 6. Habilitat per a dissenyar activitats de gestió i difusió cultural.

### Genèriques

1. CE 1. Coneixements especialitzats d'història de la fotografia i de patrimoni fotogràfic
- CE 2. Capacitat d'elaborar projectes de recerca sobre patrimoni fotogràfic
- CE 3. Capacitat de dissenyar projectes de conservació i gestió de fons en imatge
- CE 4. Capacitat de catalogar imatges
- CE 5. Habilitat per a dissenyar instruments de difusió del patrimoni fotogràfic
- CE 6. Habilitat per a manejar documentació gràfica.

## Continguts

Per assolir les competències descrites abans cal conèixer, estudiar i reflexionar els àmbits temàtics següents:

### Continguts temàtics

- I. Introducció a la matèria i exposició de la dinàmica del curs. Bibliografia, fonts i recursos web.
  - Explicació breu de la dinàmica de les sessions: avís que les classes seran presencials i que hi haurà control de signatures, establiment del cronograma, descripció de les tasques pràctiques a desenvolupar presencials i no presencials, explicació del projecte de treball a fer.
  - Pautes bibliogràfiques i webgràfiques.
  - Informació sobre les tasques on line mitjançant campus extens.
- II. Investigació amb imatges
  - II.1. La fotografia com a producció sociocultural.
  - II.2. Arxius, fons i col·leccions en imatge a les Balears.
- III. Gestió del patrimoni fotogràfic (1). Conservació i catalogació.
  - III.1. Identificació del material. Imatges úniques. La reproductibilitat: suports i processos.
  - III.2. Identificació del material. Instruments òptics de producció i exhibició.
  - III.3. Conservació del material fotogràfic. Pautes i recomanacions.
  - III.4. Taller de catalogació.
- IV. Gestió del patrimoni fotogràfic (i 2). Difusió.
  - IV.1. Instruments de difusió. Propostes de difusió per web.
  - IV.2. Drets d'autor. Problemàtica.
  - IV.3. Legislació. Projectes europeus.



Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

- V. Com es desenvolupa un projecte de gestió del patrimoni fotogràfic.  
Posada en pràctica de diferents projectes mitjançant la preparació i exposició per part dels alumnes i el debat conjunt.

## Metodologia docent

Concreció de la dinàmica de les sessions i del treball no presencial.

### Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció
Classes teòriques	Exposició de la professora	Grup gran (G)	* Explicació dels temes I, II, III i IV. * Assoliment de les competències: CE1, CE3, CE6, CG1, CG2
Seminaris i tallers	Comentari de text on line	Grup mitjà (M)	* Assoliment de les competències: CE1, CE6, CG2, CG3, CG4, CG6 * Es penjara a campus extens un text a debatre mitjançant fòrum. Abans s'especificaran les pautes per a la seva realització.
Seminaris i tallers	Comentari de text on line	Grup mitjà (M)	* Assoliment de les competències: CE1, CE6, CG2, CG3, CG4, CG6 * Es penjara a campus extens un text a debatre mitjançant fòrum. Abans s'especificaran les pautes per a la seva realització.
Seminaris i tallers	Taller de catalogació	Grup mitjà (M)	* Assoliment de les competències: CE3, CE4, CG1 * Contacte directe amb el material (daguerreotips, ambrotips, ferrotips, negatius de vidre i flexible, còpies positives d'època, cameres i accessoris).
Classes pràctiques	Sortida	Grup gran (G)	* Assoliment de les competències: CE1, CE3 * Visita a l'Arxiu de la Imatge i el So del Consell de Mallorca (o, en el seu lloc, visita a una exposició afí o conferència d'un especialista).
Tutories ECTS	Seguiment del projecte	Grup petit (P)	* Assoliment de les competències: CE2, CE5, CE6, CG2, CG4, CG5 * Revisió acurada dels objectius, metodologia i resultats del projecte
Avaluació	Exposició i defensa del projecte	Grup gran (G)	* Assoliment de les competències CE1, CE5, CE6, CG2, CG3, CG4, CG5, CG6, CG7 * El projecte s'exposarà en GP davant GG.

### Activitats de treball no presencial



Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Descripció
Estudi i treball autònom individual	Estudi de la matèria amb la bibliografia recomanada	* Assoliment de les competències: CE1, CE6, CG2, CG5 * Estudi individual
Estudi i treball autònom en grup	Preparació del projecte	* Assoliment de les competències: CE1, CE2, CE5, CE6, CG2, CG4, CG5, CG6

### Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut de l'alumnat i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

### Estimació del volum de treball

- \* Avís important: les classes són d'**assistència obligatòria** i hi haurà un **control de signatura**.
- \* Els alumnes que, per motius **justificats** laborals o familiars, deixen d'assistir al 30% de les sessions hauran de signar un compromís de feina autònoma o doc. "**Contracte pedagògic**" que està penjat a l'assignatura des de campus extens.
- \* Els documents, enllaços, tasques, etc. que es penjen a campus extens són de consulta/realització de compliment obligat.

Modalitat	Nom	Hores	ECTS	%
<b>Activitats de treball presencial</b>		<b>30</b>	<b>1.2</b>	<b>24</b>
Classes teòriques	Exposició de la professora	12	0.48	9.6
Seminaris i tallers	Comentari de text on line	2	0.08	1.6
Seminaris i tallers	Comentari de text on line	2	0.08	1.6
Seminaris i tallers	Taller de catalogació	2	0.08	1.6
Classes pràctiques	Sortida	2	0.08	1.6
Tutories ECTS	Seguiment del projecte	4	0.16	3.2
Avaluació	Exposició i defensa del projecte	6	0.24	4.8
<b>Activitats de treball no presencial</b>		<b>95</b>	<b>3.8</b>	<b>76</b>
Estudi i treball autònom individual	Estudi de la matèria amb la bibliografia recomanada	30	1.2	24
Estudi i treball autònom en grup	Preparació del projecte	65	2.6	52
<b>Total</b>		<b>125</b>	<b>5</b>	<b>100</b>

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants





Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

## Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Són criteris general avaluatius:

Coneixements de la matèria i de les fonts bibliogràfiques i documentals  
Coneixements de catalogació i conservació del patrimoni fotogràfic  
Capacitat d'anàlisi, interpretació i plantejament d'hipòtesis  
Capacitat de dissenyar un projecte de gestió del patrimoni fotogràfic  
Habilitat per a transmetre els coneixements adquirits

### Exposició de la professora

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta breu ( <b>Recuperable</b> )
Descripció	*Explicació dels temes I, II, III i IV.*Assoliment de les competències: CE1, CE3, CE6, CG1, CG2
Criteris d'avaluació	* Coneixements de la matèria i de les fonts bibliogràfiques i documental. * Participació en fòrum on line. * Prova on line.

Percentatge de la qualificació final: 20% per l'itinerari A

### Taller de catalogació

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Proves de resposta breu ( <b>No recuperable</b> )
Descripció	*Assoliment de les competències: CE3, CE4, CG1*Contacte directe amb el material (daguerreotips, ambrotips, ferrotips, negatius de vidre i flexible, còpies positives d'època, cameres i accessoris).
Criteris d'avaluació	* Coneixements de catalogació i identificació del patrimoni fotogràfic.

Percentatge de la qualificació final: 10% per l'itinerari A

### Seguiment del projecte

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge ( <b>No recuperable</b> )
Descripció	*Assoliment de les competències: CE2, CE5, CE6, CG2, CG4, CG5*Revisió acurada dels objectius, metodologia i resultats del projecte
Criteris d'avaluació	* Coneixements de la matèria * Capacitat de síntesi * Viabilitat del projecte

Percentatge de la qualificació final: 35% per l'itinerari A





Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

### Exposició i defensa del projecte

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves d'execució de tasques reals o simulades ( <b>Recuperable</b> )
Descripció	*Assoliment de les competències CE1, CE5, CE6, CG2, CG3, CG4, CG5, CG6, CG7*El projecte s'exposarà en GP davant GG.
Criteris d'avaluació	* Capacitat d'anàlisi, interpretació i plantejament d'hipòtesis * Capacitat de dissenyar un projecte de gestió del patrimoni fotogràfic * Habilitat per a transmetre els coneixements adquirits
Percentatge de la qualificació final: 35% per l'itinerari A	

### Recursos, bibliografia i documentació complementària

**-IMPORTANT:** A campus extens hi hauran carpetes amb documentació de lectura obligatòria i de lectura racomanada per a tots els alumnes, a més d'altres documents pels que signen contracte pedagògic. S'activarà un espai de suggerències/notícies alumnes i professora. Es imprescindible la consulta periòdica de campus extens.

#### -Documents que es penjaran en línia a Campus Extens:

##### Sobre història i teoria de la fotografia:

BENJAMIN La obra de arte en la época de su reproductibilidad técnica.pdf

ESPARZA El arconte gris.pdf (5 pàg.)

WALL «Senyals d'indiferència»: aspectes de la fotografia en l'art conceptual o com a art conceptual.pdf

##### Sobre gestió del patrimoni fotogràfic:

AGUIRRE Digitalización.pdf (9 pàg.)

ALBERCH Arxiu imatges.pdf (27 pàg.)

BOADAS Gestio-pat-fotografic.pdf (11 pàg.)

BOADAS Indexacio imatges.pdf (16 pàg.)

Conservacion placas de vidrio.pdf (18 pàg.)

CSILLAG Conservación de la fotografía patrimonial.pdf (103 pàg.)

THE DAGUERRIAN SOCIETY Frequently Asked Daguerreotype Questions.pdf (5 pàg.)

FEDAC Archivos digitales de fotografía histórica.pdf (20 pàg.)

Fototecas en Internet.pdf (11 pàg.)

KURTZ Conservación y difusión de colecciones fotográficas.pdf (11 pàg.)

MAINES Conservació fotografia.pdf (48 pàg.)

Manual para Base de Datos.pdf (10 pàg.)

Projecte catalogació fotogràfica.pdf (9 pàg.)

SÁNCHEZ VIGIL Los archivos fotográficos de prensa.pdf (52 pàg.)

SÁNCHEZ VIGIL Fuentes para estudio documentación fotográfica.pdf (11 pàg.)

SEPIA [Survey European Photographic Collection] Recommendations et conservation.pdf (8 pàg.)

SEPIA2000.pdf (73 pàg.)

Fotografía en archivos municipales.pdf (19 pàg.)

Marco jurídico de la fotografía.pdf (10 pàg.)

Aquestes referències es poden renovar periòdicament.

#### Bibliografia bàsica

##### -Històries de la fotografia:

COLOMA MARTÍN, Isidro, La forma fotográfica, Málaga, Universidad de Málaga, 1986.





Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

KURTZ, Gerardo F.; FONTCUBERTA, Joan; ORTEGA, Isabel; SÁNCHEZ VIGIL, Juan Miguel, La fotografía en España. De los orígenes al siglo XXI, Summa Artis, XLVII, Madrid, Espasa-Calpe, 2001.

LEMAGNY, Jean-Claude; ROUILLÉ, André, Historia de la fotografía, Barcelona, Alcor, 1986.

NEWHALL, Beaumont, Historia de la fotografía. Desde sus orígenes hasta nuestros días, Barcelona, Gustavo Gili, 1983.

SOUGEZ, Marie-Loup (coord.), Historia general de la fotografía, Madrid, Cátedra, 2007.

**-Patrimoni fotogràfic:**

AGUILÓ, Catalina; MULET, Maria-Josep, Guia d'arxius, col·leccions i fons fotogràfics i cinematogràfics de les Balears (1840-1967), Palma, SA NOSTRA Caixa de Balears, 2004.

BOADAS, Joan; CASELLAS, Lluís-Esteve; SUQUET, M. Àngels, Manual para la gestión de fondos y colecciones fotográficas, Girona, Centre de Recerca i Difusió de la Imatge / Ajuntament de Girona, 2001.

ORTEGA, Isabel, "Los materiales fotográficos", a Los materiales especiales en las bibliotecas, Gijón, Ediciones Trea, 1999, pàg. 199-248.

SÁNCHEZ VIGIL, Juan Miguel, El documento fotográfico. Historia, usos, aplicaciones, Gijón, Ediciones Trea, 2006.

Storia e Tutela del Patrimonio Fotografico, Bagheria, Museum Guttuso, setembre 24-16, 2006.

**Bibliografia complementària**

**Històries de la fotografia i espectacles òptics, teoria, estètica:**

BARTHES, Roland, La cámara lúcida, Barcelona, Gustavo Gili, 1982. Hi ha traducció catalana: La cámara lúcida, Palma, Lleonard Muntaner Editor, 2007.

BORDINI, Silvia, Storia del panorama. La visione totale della pittura del XIX secolo, Roma, Officina Edizioni, 1984.

CARRERO DE DIOS, Manuel, Historia de la industria fotográfica española, Girona, Centre de Recerca i Difusió de la Imatge, Ajuntament de Girona, 2001.

FONTANELLA, Lee, La historia de la Fotografía en España desde sus orígenes hasta 1900, Madrid, El Viso, 1981.

FREUND, Gisèle, La fotografía como documento social, Barcelona, Gustavo Gili, 2001.

GARCÍA FELGUERA, María de los Santos, 'Anais Tiffon, Antonio Fernández y la compañía fotográfica «Napoleon»', Locua amoenus, 8 (2006), pàg. 307-335. Es pot descarregar en pdf a: <http://ddd.uab.cat/pub/locus/11359722n8p307.pdf>

LÓPEZ MONDÉJAR, Publio, Las fuentes de la memoria I. Fotografía y sociedad en la España del siglo XIX, Barcelona, Ediciones Lunwerg, 1989 / Las fuentes de la memoria II. Fotografía y sociedad en España 1900-1939, Barcelona, Ediciones Lunwerg, 1992 / Fotografía y sociedad en la España de Franco. Las fuentes de la memoria III, Barcelona, Ediciones Lunwerg, 1996.

LÓPEZ MONDÉJAR, Publio, 150 años de fotografía en España. Barcelona, Lunwerg, 1999.

MULET, Maria-Josep, Fotografía a Mallorca (1839-1936), Barcelona, Lunwerg Editores, 2001.

MULET, Maria-Josep, La fotografía a les Balears (1839-1970), Palma, Documenta Balear, 2001.

PUIGDEVALL, Montserrat; PONS, Jordi, "La projecció pública d'imatges fotogràfiques abans del cinema: cultura i espectacle", Jornades Imatge i Recerca, Ajuntament de Girona, 1998, pàg. 235-249.

SÁNCHEZ VIGIL, Juan Miguel, El universo de la fotografía. Prensa, edición, documentación. Madrid, Espasa-Calpe, 1999.

SOUGEZ, Marie-Loup, Historia de la fotografía, Madrid, Cátedra, 1994.

ZOTTI MINICI, Carlo Alberto, 'Il viaggio ottico: dal mondo nuovo alle vedute Limuère', Autors diversos, Imatge i viatge. De les vistes òptiques al cinema: la configuració de l'imaginari turístic, Girona, Fundació Museu del Cinema - Col·lecció Tomàs Mallol / Ajuntament de Girona, 2004, pàg. 27-48.

ZOTTI MINICI, Dispositivi ottici alle origine del cinema. Immaginario scientifico e spettacolo nel XVII e XVIII secolo, Bologna, Clueb, 1998.

**Patrimoni fotogràfic: conservació, identificació, gestió:**





Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

BITELLI, Luisa; VLAHOV, Riccardo (a cura da), La fotografia. Tecniche di conservazione e problemi di restauro, Bologna, Edizioni Analisi, 1987.

BOADAS, Joan; CASELLAS, Lluís-Esteve (dir.), Girona. Guia de fons en imatge, Girona, Ajuntament de Girona, 1999.

COE, Brian; HARWORTH-BOOTH, Mark, A Guide to Early Photographic Processes, London, Hurtwodd Press / The Victoria and Albert Museum, 1983.

Documents graphiques et photographiques: Analyse et conservation, París, Archives Nationales, 1993.

EASTMAN KODAK COMPANY, Conservation of Photographs, Rochester N.Y., Kodak Publication F-40, 1985.

KURTZ, Gerardo F.; ORTEGA, Isabel (coord. i dir.), 150 años de fotografía en la Biblioteca Nacional: Guía-Inventario de los fondos fotográficos de la Biblioteca Nacional, Madrid, Ministerio de Cultura / El Viso, 1989.

LAVEDRINE, Bertrand, A Guide to the Preventive Conservation of Photograph Collections, NY, Getty Conservation Institute, 2003.

LAVÉDRINE, Bertrand; GANDOLFO, Jean Paul; MONOD, Sibylle, (Re)connaître et conserver les photographies anciennes, Ed. du CTHS, Collection orientations et méthodes, 2006.

MESTRE, Jordi, Identificació i conservació de fotografies, Barcelona, Arxiu Municipal de Barcelona, 1997.

RIEGO, Bernardo et al., Manual para el uso de archivos fotográficos, Santander, Aula de Fotografía de la Universidad de Cantabria / Universidad de Cantabria, 1997.

SALVADOR BENÍTEZ, Antonia; RUIZ RODRÍGUEZ, Antonio, Archivos fotográficos. Pautas para su integración en el entorno digital, Granada, Universidad de Granada, 2006.

SEPIADES. Cataloguing Photographic Collections (2004): <http://www.knaw.nl/ecpa/publ/pdf/2719.pdf>

TORREGROSA, Juan Francisco; SÁNCHEZ, María, 'Las fototecas digitales y tradicionales de la administración pública española', Quintas Jornadas Imagen, Cultura y Tecnología, Madrid, Universidad Carlos III, 2007, pàg. 153-164.

VALLE GASTAMINZA, Félix del (ed.), Manual de Documentación Fotográfica, Madrid, Síntesis, 1999.

#### **També cal asenyalar:**

-La publicació periòdica History of Photography

(<http://www.rleggat.com/photohistory/index.html>)

-Les actes bianuals de les Jornades Antoni Varés. Imatge i Recerca. Centre de Recerca i Difusió de la Imatge, Ajuntament de Girona (algunes es poden consultar en línia) [http://www.ajuntament.gi/sgdap/cat/crdi\\_portada.php](http://www.ajuntament.gi/sgdap/cat/crdi_portada.php)

#### **Altres recursos**

The Getty <http://www.getty.edu/conservation/science/photocon/index.html>

George Eastman House <http://www.eastmanhouse.org>

Photographic Collections on line George Eastman House <http://www.geh.org>

Centro di Ricerca e Archiviazione della Fotografia <http://www.craf-fvg.it/>

Fototeca Storica Nazionale Ando Gilardi <http://www.fototeca-gilardi.com/>

Centre de recherches sur la conservation des

documents graphiques (CRCDG) <http://www.crcc.cnrs.fr/>

Maison Europeen de la Photographie [http://www.mep-fr.org/default\\_test\\_ok.htm](http://www.mep-fr.org/default_test_ok.htm)

Musée Niepce <http://www.patrimoine-photo.org/>

Société Française de Photographie <http://www.sfp.photographie.com/>

Patrimoine photographique <http://www.patrimoine-photo.org/>

Documentation française <http://www.ladocumentationfrancaise.fr/photographie/>

UCR/California museum of Photography <http://www.cmp.ucr.edu/>

International Center of Photography (NY) <http://www.icp.org/>

Museum of Modern Art (MOMA) <http://www.moma.org/>

Nederlands Foto Instituut <http://www.nederlandsfotomuseum.nl/>







Any acadèmic	2013-14
Assignatura	10304 - Patrimoni Fotogràfic: Història, Catalogació i Difusió
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	C
Idioma	Català

Musée hongrois de la photographie <http://www.fotomuzeum.hu/>  
Bibliothèque nationale de France <http://www.bnf.fr/>  
Centre for Photographic Conservation <http://dspace.dial.pipex.com/cpc.moor/index.htm>  
SEPIA Safeguarding European Photographic Images for Access <http://www.knaw.nl/ecpa/sepia/home.html>  
The Photographic Historical Society <http://www.rit.edu/~andpph/tphs-links.html>  
IT Fratelli Alinari Photo Archive <http://www.alinari.it/>  
The Library of Congress (Photography on line) <http://www.loc.gov/rr/print/catalog.html>  
USA The American Museum of Photography <http://www.photographymuseum.com>  
Fototeca Nacional del INAH (Mexico) <http://www.sinafo.inah.gob.mx/fototeca/fototeca.html>  
Sistema Nacional de Fototecas (México) <http://www.sinafo.inah.gob.mx/main.html>  
Museu del precinema. Padova <http://www.minicizotti.it/index.htm#>  
Magic Lanter of the United States and Canada [www.magiclanternsociety.org](http://www.magiclanternsociety.org)  
Museu del Cinema. Col. Tomàs Mallol, Girona [www.museudelcinema.org](http://www.museudelcinema.org)  
British Pathé <http://www.britishpathe.com>  
The Fox Talbot Museum <http://r-cube.co.uk/fox-talbot/>  
Universidad Diego Portales Centro nacional de Patrimonio Fotografico (Santiago de Chile <http://www.patrimoniografico.cl/index.htm>  
<http://www.nationalmediamuseum.org.uk/Collections/home.asp>  
[http://www.oraziorusso.it/museo\\_foto.html](http://www.oraziorusso.it/museo_foto.html)  
<http://www.zentrumfuerfotografie.ch/>  
Fotomuseum Winterthur (Zürich) <http://www.fotomuseum.ch/>  
The Daguerreian Society <http://daguerre.org/home.php>  
Fons fotogràfic Universitat de Texas <http://www.hrc.utexas.edu/collections/photography/>  
<http://www.photography-guide.com/index.html>  
Albumen: History, Science and Preservation <http://albumen.stanford.edu/>  
Estereoscòpiques <http://www.stereographica.com/auctionframe.html>  
Simulacions anamòrfiques <http://www.mhsgent.ugent.be/engl-plat4a.html>  
Informació ferrotípija <http://www.gri.it/storia/ferrotip.html>  
Informació càmeres lúcidies i fosques <http://brightbytes.com/cosite/cohome.html>  
Llibre de fotografia (anys 30) <http://www.pawelwojcik.com/grandfathersgirls/>  
Fototeca Universidad de Sevilla. Laboratorio de Arte <http://www.fototeca.us.es/index.jsp>  
Fototeca Ayuntamiento de Córdoba. Archivo Municipal <http://www.archivo.ayuncordoba.es>  
Arxius Fotogràfics de Catalunya <http://www.ultrafox.com>  
FEDAC Archivo de Fotografía Histórica. Canarias <http://www.fotosantiguascanarias.org>  
Fototeca del Instituto del Patrimonio Histórico Español <http://www.mcu.es/patrimonio/MC/IPHE/Documentacion/Fototeca/Directorio.html>  
Centre de Recerca i Difusió de la Imatge. Ajuntament de Girona [http://www.ajuntament.gi/sgdap/cat/crdi\\_portada.php](http://www.ajuntament.gi/sgdap/cat/crdi_portada.php)  
Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya <http://www.iefc.es/>  
Arxiu del So i de la Imatge. Consell de Mallorca <http://www.conselldemallorca.net/biblioteques/fonssoim.htm>

